

Agenda Eltransportforum**2021-06-17****KI 0900-1200****Møtested: Teams**

*) Med Sekretariatet menes Formann + sekretær

Deltakelse (25 medlemmer)

Navn	Arbeidsgiver	Komitetilhørighet	
Andre Indrearene	REN	8, 301	
Arild Røed	NEK	Fagsjef ex-områder, maritime elinstallasjoner.	x
Arild Kjærnli	NEK	Markeds- og kommunikasjonsansvarlig	x
Christian Rendall	Cowi	21/120, 82	x
Dag Nordvik	NLF		x
Eirik Selvik	Eirik Selvik Elektro	3, 44, 64, 121, 301	
Eirik Hordnes	Sweco	69	x
Erik By	Avinor		x
Fredrik Aandal	Eaton	21/120, 64, 300	
Grethe Vikane	SVV		x
Gunnar Gjesdal (Sekretær)	NEK	Fagsjef Samferdsel	x
Helge Seljeseth	Statnett	8	x
Ivar Granheim	Nexans	20, 111	
Jan Tore Gjøby	eMobility Norway	64, 69	x
Jon-Steinar Sjøvik Hanstad	NELFO	64, 25/205/215, 219, 300	
Jørn Holtan (Leder)	HJ Konsulenttjenester	300	x
Kjell Sand	NTNU	8	
Leif T. Aanensen	NEK	Adm. Dir. NEK	x
Liv Rakel Øvstedal	SVV		x
Nils Magnus Hagen	Elko	23, 72	
Per Anders Løkke	Eaton	21/120	
Roger Marthinsen	Nkom	210	x
Svein Roar Jonsmyr	Nkom	25/205/215, 64, 300, 301	x
Terje Sivertsen	Bane NOR	9	
Tore Telstad	Nett-tjenester AS		x

	Sak	Saksfremstilling	Dokumenter	Ansv.
1.	Agenda			
1.1	Godkjenning av møteinnkalling og agenda	<p>Saksfremstilling/saksunderlag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Møteinnkalling og agenda <p>Innspill fra ETF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ingen. <p>Vedtak/konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Godkjent. 	Denne agenda	Jørn
2.	Medlemmer			
2.1	Medlemssituasjonen i ETF	<p>Saksfremstilling/saksunderlag: Kort presentasjonsrunde, bordet rundt</p> <p>Aktiv rekruttering er i gang og det er foreløpig sendt ut innbydelse iht. vedlegg. Videre har NEK redusert antall interne medlemmer.</p> <p>Nye medlemmer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Christian Rendall fra Cowi. - Eirik Hordnes fra Sweco. - Erik By fra Avinor. - Grethe Vikane og Liv Rakel Øvstedal fra SVV. - Dag Nordvik fra NLF. <p>Innspill fra ETF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presentasjonsrunde. <p>Vedtak/konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Til orientering. 		Alle

	Sak	Saksfremstilling	Dokumenter	Ansv.
3.	Referatsaker og informasjon			
3.1	Godkjenning av referat fra møte 2021-	Saksfremstilling/saksunderlag: <ul style="list-style-type: none">- Referat Innspill fra ETF: <ul style="list-style-type: none">- Ingen Vedtak/konklusjon: <ul style="list-style-type: none">- Til orientering	Referat	

3.2	Orientering fra NEKs sekretariat og fra aktuelle normkomiteer	<p>Saksfremstilling/saksunderlag:</p> <p>NEK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 18. juni 2021 Webinar - Hvorfor du må bruke NEK 700. - 22. - 23. september Erfaringskonferanse Elk kontroll 2021 – Clarion Hotel Oslo / Online. - 29. september – Eltransportforum Åpningswebinar. - 28. oktober 2021 - NEK Standardiseringskurs, del 1: Grunnleggende. - 2. november 2021 - NEK Standardiseringskurs, del 2: Viderekomment. - 30. nov - 1. des 2021 - Elsikkerhetskonferansen 2021 - Clarion Hotel Oslo. <p>Landstrømsforum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rundt 160 medlemmer og det er etablert flere arbeidsgrupper. - Internasjonal standardisering tar relativt lang tid. Derfor søkes nasjonal enighet gjennom prinsippvedtak og veiledere -som blir forankret i medlemsmassen. - Landstrømsforum følger med på løsningene som utvikles for tungtransport, og ser synergieffekter på det maritime området - CCS2 løsningen er nå lansert som et maritimt produkt og det er spennende å se hvordan dette slår an og om løsningen kommer til å bli utbredt. - Den standardiserte løsningen på lavspenning ligger på 350 A. Dette er en relativt tung løsning for manuelle operasjoner, og det søkes derfor andre løsninger for mindre laster. - Havbruksnæringen er engasjert bransje som Landstrømsforum vil jobbe aktivt med fremover. - Ferjetilkoplinger er et annet interessant område, der det arbeides langsiktig for en felles løsning. Ingen av de utprøvde løsningene er per dags dato erklært tilfredsstillende. Erfaringsutveksling er derfor svært viktig. - DC-løsninger er også aktuelt for tungtransport, som ønsker lettere løsninger slik som for hurtigbåter. - Det dras mye lærdom inn i maritimt arbeid fra elbilbransjen. 		
-----	--	---	--	--

	Sak	Saksfremstilling	Dokumenter	Ansv.
		<ul style="list-style-type: none">- Nyhetsbrev for LSF og TC18 er tilgjengelig. Ta kontakt med arild.roed@nek.no for å bli påmeldt. <p>Innspill fra ETF:</p> <ul style="list-style-type: none">- Nyhetsbrevet fra LSF deles med ETF. <p>Vedtak/konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none">- Nyhetsbrevet fra LSF deles med medlemmer fra ETF. Ta kontakt med arild.roed@nek.no for å bli påmeldt.- Info tatt til etterretning		

3.3	Andre aktuelle saker	<p>Saksfremstilling/saksunderlag: Aktuelle saker – Bordet rundt</p> <p>Innspill fra ETF:</p> <p>SVV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det er besluttet å lage en nasjonal ladeplan i NTP. - Det er en aktivitet gående for tilrettelegging for lading langs veg. Status, rammevilkår, marked og barrierer - ElinGO – Rasteplasser og døgnhvileplasser - Multiconsult er engasjert for strategi og kvantitativ analyse, etterspørsel og tilbud per dags dato og i framtiden. Det søkes å kategorisere RV-nettet etter kommersielle hensyn. Prosjektet skal være klart i løpet av oktober 2021. - Det søkes kunnskap og initiativ rundt private interesser og likebehandling - Det skilles mellom lette og tunge kjøretøy – nytte og privatkjøring. - Det er planlagt en workshop på høsten for informasjonsdeling. - Enova er statens virkemiddelaktør og må si noe om hastigheten for utbygging. - Kommersielle aktører må også suppleres der man får hvite felt i kartet. - <p>NLF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2040 satses det på 90% av tungtransport skal være nullutslipp. - For EU og de 7 store leverandørene har et litt annet syn enn det Norge har, gass er et element. - Markedssituasjonen er per i dag prøvende på teknologi. - Eltransportforum kunne hatt godt av en presentasjon fra EU og europeiske brukere på kontinentet. - Rasteplasser kan være i konflikt med arealbehovet for tungtransport. - Tilrettelegging for anstrengte kjøre og hviletider. - El/Hydrogen kan være det rette for tungtransporten. - <p>NEK:</p>	Muntlig orientering v/alle	Alle
-----	-----------------------------	---	-------------------------------	-------------

	Sak	Saksfremstilling	Dokumenter	Ansv.
		<ul style="list-style-type: none"> - Essensielt at infrastruktur henger sammen med bilparken. - Utrullingshastighet og tidsperspektiv er svært viktig. - Fugleperspektiv og veivisning mot helhetlig løsning for tungtransport er viktig. - Ønskelig at ETF blir en samlende arena for den tekniske utviklingen. <p>Andre:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Allerede mandag skal Ruter ha frokostseminar: sambruk og nye ansvarsmodeller for ladeinfrastruktur – ruter sine hypoteser. Energy as a service - https://www.mynewsdesk.com/no/ruter/events/sambruk-og-ny-ansvarsmodell-for-ladeinfrastruktur-i-ruters-transporttjenestekontrakter-98685 - Cispr 36, er I gang – Støy rundt lading av store effekter. - Grønt landtransportforum kan også være en aktør for ETF <p>Avinor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elektrifiserte fly opp til 19 setere vil være på markedet i 2025. - Gradvis kommersiell utvikling med underliggende myndighetskrav. - Arbeides med kompetansesamling for bruk. - Foregår prosjekter på businesscase for busser og shuttletransport og det er også under utvikling. - Taxier og mulighetslading er ennå ikke et ansvar for Avinor, men det er dialog med andre aktører her. - For bilutleie er det noen få hurtigladere og det er kun det midlertidige behovet som er dekket, dette kan bli fremtidige prosjekter. <p>Vedtak/konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Til orientering. 		

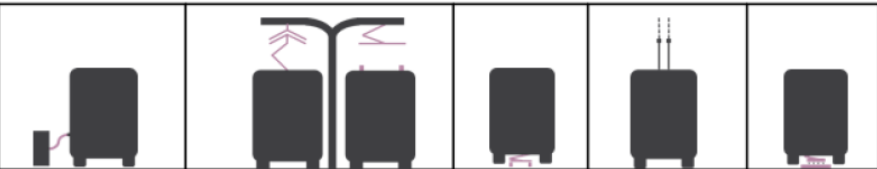
	Sak	Saksfremstilling	Dokumenter	Ansv.
3.4	Aktiviteter i IEC og CENLEC	<p>Saksfremstilling/saksunderlag:</p> <p>Eventuell redegjørelse fra aktiviteter i IEC og Cenelec som kan være av interesse.</p> <p>Innspill fra ETF:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ingen av dagens deltagere har deltatt på internasjonale standardiseringsmøter. <p>Vedtak/konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none">- Til orientering.		

	Sak	Saksfremstilling	Dokumenter	Ansv.
3.5	Nasjonale aktiviteter	<p>Saksfremstilling/saksunderlag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regjeringens klimaplan St. 13. Dette må vi ta med som bakteppe for videre arbeid i forumet. - ELinGO – Elektrisk infrastruktur for godstransport – leder gikk igjennom rapport, her kan forumet ha en koordinerende eller tilretteleggende rolle for myndigheter og aktører. - Nasjonal transportplan omtaler også elektrifisering av transport. - Det vil dannes arbeidsgrupper for de prioriterte prosjektene. - Detaljeringsnivå er viktig for de forskjellige prosjektene. - Ladeoperatører bør inviteres med i forumet. - Forumet vil ikke utvikle standarder, det eksisterer også en rekke standarder på området – En av forumets roller er å sette dette i riktig kontekst. - Det vil bli utgitt en del dokumenter på området som veiledere, prinsippvedtak ol, men forumet blir ikke en konkurrent til komiteene - Status for en del av de ulike standardene som er aktuelle kan være nyttig for den faglige forståelsen - Mapping av standarder for eltransport er veldig nyttig for eltransport (legges ved referat) - <p>Innspill fra ETF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stortingsmelding 36 kan tas med. <p>Vedtak/konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Til orientering. 	<p>Klimaplan 2021-2030</p> <p>ELinGO</p> <p>Struktur-for-alternative-energibarere</p> <p>NTP</p> <p>Regjeringen - Elfly</p> <p>Grønt landtransport</p> <p>EU Directive on Alternative Fuel Infrastructure</p> <p>ST.M 36</p>	

	Sak	Saksfremstilling	Dokumenter	Ansv.
4.	Strategi og handlingsplaner			
4.1	Mulige fremtidige prosjekter	<p>Saksfremstilling/saksunderlag:</p> <p>Etter lite respons på questback har sekretariatet foretatt noen prioriteringer:</p> <p>Prosjektoversikt EFT – v07</p> <p>ETF 2021_002 – Behov for energilagring i ladeparker</p> <p>ETF 2021_004 – Ladeparker for langtransport</p> <p>ETF 2021_006 – Måling – hvordan avregnes ladeforholdet</p> <p>ETF 2021_007 – Lading langs veg – testprosjekter</p> <p>Innspill fra ETF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det er, til enhver tid, forumet som bestemmer hva vi skal arbeide med. Prosjektoversikten som også viser parkerte prosjekter er alltid opp til vurdering. - Pantografløsninger er aktuelle - Standard Norge er i etableringsfasen med komite for universell utforming av ladeplasser. - OCPP blir en ny standard (63110). Ligger i grenselandet TC 57/69. - Synergi med løsninger og prosjekter fra LSF - Avstandsbegrensninger for langtransport <p>Vedtak/konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Til orientering. 	<p>Prosjekter og oversikt</p>	

	Sak	Saksfremstilling	Dokumenter	Ansv.
4.2	Opprettelse av Arbeidsgrupper	<p>Saksfremstilling/saksunderlag:</p> <p>Opprettelse av arbeidsgrupper iht. 4.1 mulig framtidige prosjekter. Planlegger eget møte 20. oktober.</p> <p>Innspill fra ETF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ingen. <p>Vedtak/konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Til orientering 		
4.3	Aktiv rekruttering i ETF	<p>Saksfremstilling/saksunderlag:</p> <p>Vi har ennå ikke invitert veldig bredt, vi satser på å invitere til et åpningswebinar den 29. september. Deltagerne oppfordres til å foreslå interessenter til forumet, gjerne spesifikke personer.</p> <p>Innspill fra ETF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - . <p>Vedtak/konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Til orientering. 	Vedlegg til referat	
5.	Møter i ETF			

	Sak	Saksfremstilling	Dokumenter	Ansv.
5.1	Møteplan	<p>Saksfremstilling/saksunderlag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forslag til neste møte i forumet som da blir et åpningswebinar: 29. September 2021 - Foreløpig er 27 oktober holdt av for opprettelse av arbeidsgrupper for EFT. - Sekretariatet har i ettertid besluttet å utsette åpningsseminaret til onsdag 3 november! - Opprettelse av arbeidsgrupper er foreløpig utsatt, kommer tilbake til dato. <p>Innspill fra ETF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - . <p>Vedtak/konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tatt til etterretning. 		
6.	Eventuelt			
6.1		<p>Saksfremstilling/saksunderlag:</p> <p>Directive on Alternative Fuel Infrastructure:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Høring på forskrift, frist 22/6. - Forslaget er fra 2014 og dette er litt forstyrrende. - Det er flere arbeidsgruppe innen alternativt drivstoff, egen for maritim og neste møte er 24/6. <p>Innspill fra ETF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - . <p>Vedtak/konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Til orientering. 	Høring	Arild Rød

Sak	Saksfremstilling						Dokumenter	Ansv.																																						
6.2 Mapping av standarder	 <table border="1" data-bbox="528 437 1592 1267"> <tr> <td></td> <td>Manuell konduktiv</td> <td colspan="4">Automatisk konduktiv</td> <td>Automatisk induktiv</td> </tr> <tr> <td>Ladeteknikk</td> <td>Plugg (CCS-2)</td> <td>Pantograf ombord (Panto Opp)</td> <td>Invertert pantograf (Panto Ned)</td> <td>Pantograf ombord, undertil</td> <td>Kontaktledning (In-Motion Charging)</td> <td>Induksjon</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Kommunikasjon</td> <td>ISO 15118-2 edition 1 IEC 61851-24</td> <td colspan="3">ISO 15118-20 (Q4 2021)</td> <td rowspan="2">EN 50502:2015</td> <td>ISO 15118</td> </tr> <tr> <td>ISO 15118-3</td> <td colspan="2">ISO 15118-8</td> <td>IEC 61851-1 IEC 61851-21-2 IEC 61851-23</td> <td rowspan="2">IEC 61980</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Elektro</td> <td>ISO 17409 edition 1</td> <td colspan="3">IEC 61851-23-1 (Q2 2021) IEC 61851-23, edition 2 (Q1 2021) ISO 17409, edition 2 (Q1 2020)</td> <td rowspan="2">prEN50696 Configuration XX (Q1 2021) prEN50696 Configuration YY (Q1 2021) prEN50696 Configuration ZZ (Q1 2021)</td> <td rowspan="2">IEC 61980</td> </tr> <tr> <td>Mekanisk</td> <td>IEC 62196-3 Configuration FF</td> <td colspan="3"></td> </tr> </table>							Manuell konduktiv	Automatisk konduktiv				Automatisk induktiv	Ladeteknikk	Plugg (CCS-2)	Pantograf ombord (Panto Opp)	Invertert pantograf (Panto Ned)	Pantograf ombord, undertil	Kontaktledning (In-Motion Charging)	Induksjon	Kommunikasjon	ISO 15118-2 edition 1 IEC 61851-24	ISO 15118-20 (Q4 2021)			EN 50502:2015	ISO 15118	ISO 15118-3	ISO 15118-8		IEC 61851-1 IEC 61851-21-2 IEC 61851-23	IEC 61980	Elektro	ISO 17409 edition 1	IEC 61851-23-1 (Q2 2021) IEC 61851-23, edition 2 (Q1 2021) ISO 17409, edition 2 (Q1 2020)			prEN50696 Configuration XX (Q1 2021) prEN50696 Configuration YY (Q1 2021) prEN50696 Configuration ZZ (Q1 2021)	IEC 61980	Mekanisk	IEC 62196-3 Configuration FF					
	Manuell konduktiv	Automatisk konduktiv				Automatisk induktiv																																								
Ladeteknikk	Plugg (CCS-2)	Pantograf ombord (Panto Opp)	Invertert pantograf (Panto Ned)	Pantograf ombord, undertil	Kontaktledning (In-Motion Charging)	Induksjon																																								
Kommunikasjon	ISO 15118-2 edition 1 IEC 61851-24	ISO 15118-20 (Q4 2021)			EN 50502:2015	ISO 15118																																								
	ISO 15118-3	ISO 15118-8		IEC 61851-1 IEC 61851-21-2 IEC 61851-23		IEC 61980																																								
Elektro	ISO 17409 edition 1	IEC 61851-23-1 (Q2 2021) IEC 61851-23, edition 2 (Q1 2021) ISO 17409, edition 2 (Q1 2020)			prEN50696 Configuration XX (Q1 2021) prEN50696 Configuration YY (Q1 2021) prEN50696 Configuration ZZ (Q1 2021)		IEC 61980																																							
	Mekanisk	IEC 62196-3 Configuration FF																																												
Markert blå: standardisert. Markert rosa: pågående																																														